

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, styczeń 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/8/2010

**STOSUNEK DO RZĄDU
W STYCZNIU**



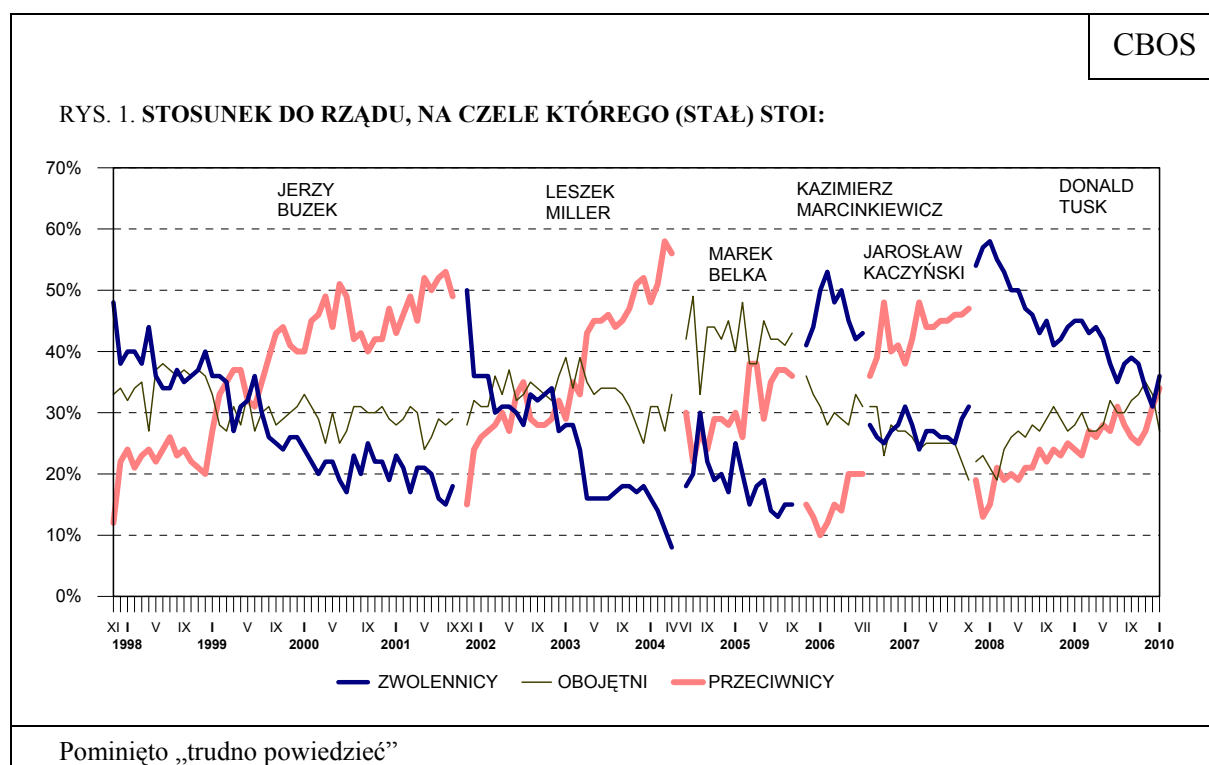
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Styczniowej poprawie nastrojów społecznych¹ towarzyszy korekta notowań gabinetu Donalda Tuska. Po wyraźnym w ostatnich miesiącach ubiegłego roku pogorszeniu opinii o rządzie obecnie jego społeczny odbiór jest lepszy².

POPARCIE DLA RZĄDU

W ciągu ostatniego miesiąca nastąpiła polaryzacja nastawienia do rządu: przybyło mu zarówno zwolenników (o 5 punktów procentowych), jak i – w mniejszym stopniu – przeciwników (o 3 punkty). Tym samym deklaracje poparcia dla rządu (36%) są nieznacznie częstsze niż deklaracje sprzeciwu (34%). Obojętność wobec gabinetu rządowego wyraża 27% badanych (o 6 punktów mniej niż w grudniu).



¹ Por. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w styczniu”, styczeń 2010.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (236) przeprowadzono w dniach 7–13 stycznia 2010 roku na liczącej 1052 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2009												2010
	w procentach												
Zwolennicy	45	45	43	44	42	38	35	38	39	38	34	31	36
Przeciwnicy	24	23	27	26	28	27	31	28	26	25	27	31	34
Obojętni	28	30	27	26	28	32	30	30	32	33	35	33	27
Trudno powiedzieć	3	2	3	4	2	3	4	4	3	4	4	5	3

Na stosunek do rządu wpływają takie cechy społeczno-demograficzne badanych, jak: wiek, miejsce zamieszkania oraz status społeczno-ekonomiczny. Częściej do zwolenników niż do przeciwników rządu zaliczają się ci, którzy nie ukończyli 44 roku życia, respondenci z małych miast (do 20 tys. ludności) oraz z miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców, badani z wykształceniem przynajmniej średnim oraz osoby co najmniej przeciętnie sytuowane – deklarujące miesięczne dochody *per capita* powyżej 750 zł. Niechęć do rządu przeważa natomiast wśród respondentów powyżej 54 roku życia, mieszkańców wsi i miast średniej wielkości, osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym oraz wśród badanych o miesięcznych dochodach *per capita* nieprzekraczających 750 zł.

Czynnikiem różnicującym opinie w tej kwestii jest religijność ankietowanych. Deklaracje poparcia dla rządu są zdecydowanie najrzadsze wśród osób najbardziej religijnych – praktykujących kilka razy w tygodniu.

W elektoratach partyjnych rząd Donalda Tuska może liczyć przede wszystkim na poparcie sympatyków PO. Zdeklarowani wyborcy SLD oraz PSL niemal tak samo często uważają się za jego zwolenników co przeciwników. Negatywne nastawienie do urzędującego gabinetu wyraźnie dominuje w elektoracie PiS.

Wśród osób niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych, ale deklarujących udział w najbliższych wyborach parlamentarnych rząd ma tyle samo zwolenników co przeciwników, natomiast wśród biernych politycznie częstsza jest niechęć.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	87	4	9	0
SLD*	39	41	17	2
PSL*	38	40	22	0
PiS	12	76	12	0
Niezdecydowani	29	29	38	4
Niezamierzający głosować	21	35	39	5

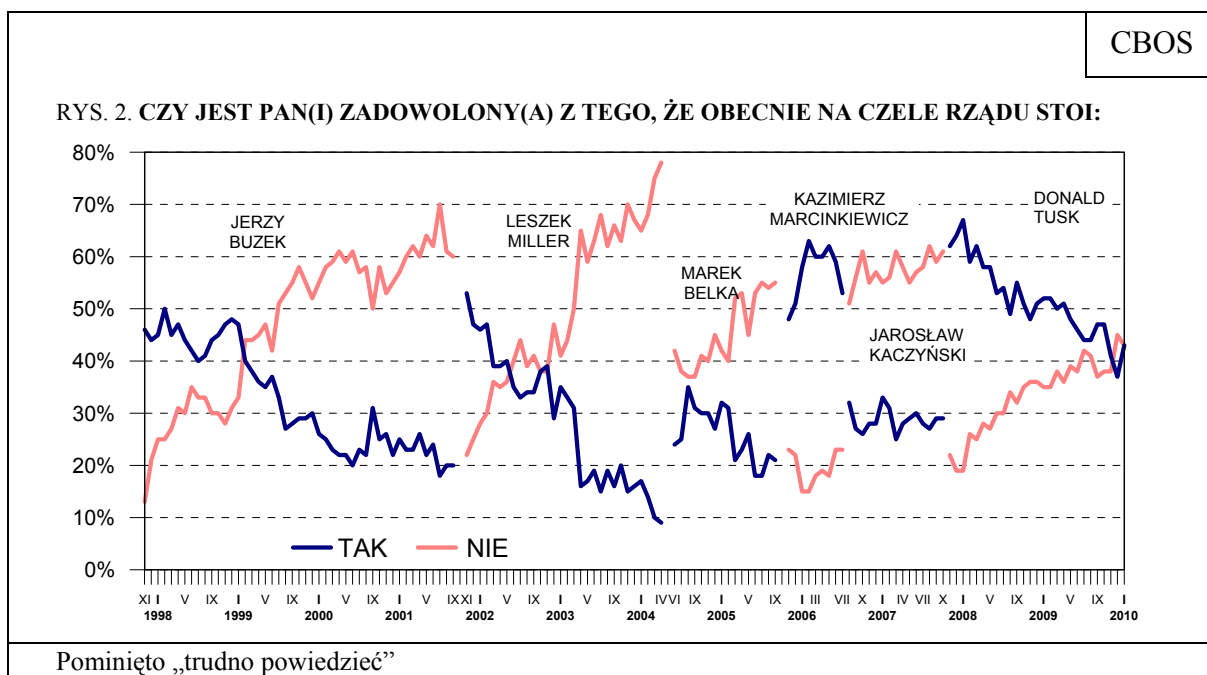
* Dane dotyczące elektoratów PSL i SLD należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

AKCEPTACJA PREMIERA

W styczniu opinie o premierze, który w ubiegłym miesiącu stracił stosunkowo najwięcej, najbardziej się poprawiły (6-punktowy wzrost akceptacji i 2-punktowy spadek dezaprobaty). Obecnie odsetek osób zadowolonych z tego, że pracami Rady Ministrów kieruje Donald Tusk, jest taki sam jak niezadowolonych (po 43%).

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	IX	X	XI	XII	I
	2009												2010
	w procentach												
Tak	52	52	50	51	48	46	44	44	47	47	41	37	43
Nie	35	35	38	36	39	38	42	41	37	38	38	45	43
Trudno powiedzieć	13	13	12	13	13	16	14	15	16	15	21	18	14



Premier cieszy się największą aprobatą w tych grupach, w których poparcie dla rządu jest największe, a więc wśród ludzi młodych (od 18 do 24 roku życia), mieszkańców dużych miast (powyżej 100 tys. ludności), badanych z wyższym wykształceniem oraz wśród osób dobrze sytuowanych.

W elektoratach partyjnych Donald Tusk spotyka się z powszechną akceptacją jedynie wśród sympatyków PO. Wśród zwolenników SLD i PSL opinie o premierze są podzielone.

Niezadowolenie z szefa rządu wyraża natomiast zdecydowana większość zadeklarowanych wyborców PiS.

Stosunek do prezesa Rady Ministrów wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zainteresowanych udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych, oraz wśród biernych politycznie częściej jest krytyczny niż aprobujący.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	91	7	2
SLD*	47	43	10
PSL*	49	49	2
PiS	13	85	2
Niezdecydowani	33	41	26
Niezamierzający głosować	32	47	21

* Dane dotyczące elektoratów PSL i SLD należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Nieznacznie poprawiły się oceny efektów działalności rządu. Obecnie rezultaty jego pracy dobrze ocenia 37% ankietowanych (od grudnia wzrost o 3 punkty). *In minus* podsumowuje je jednak blisko połowa badanych (49%).

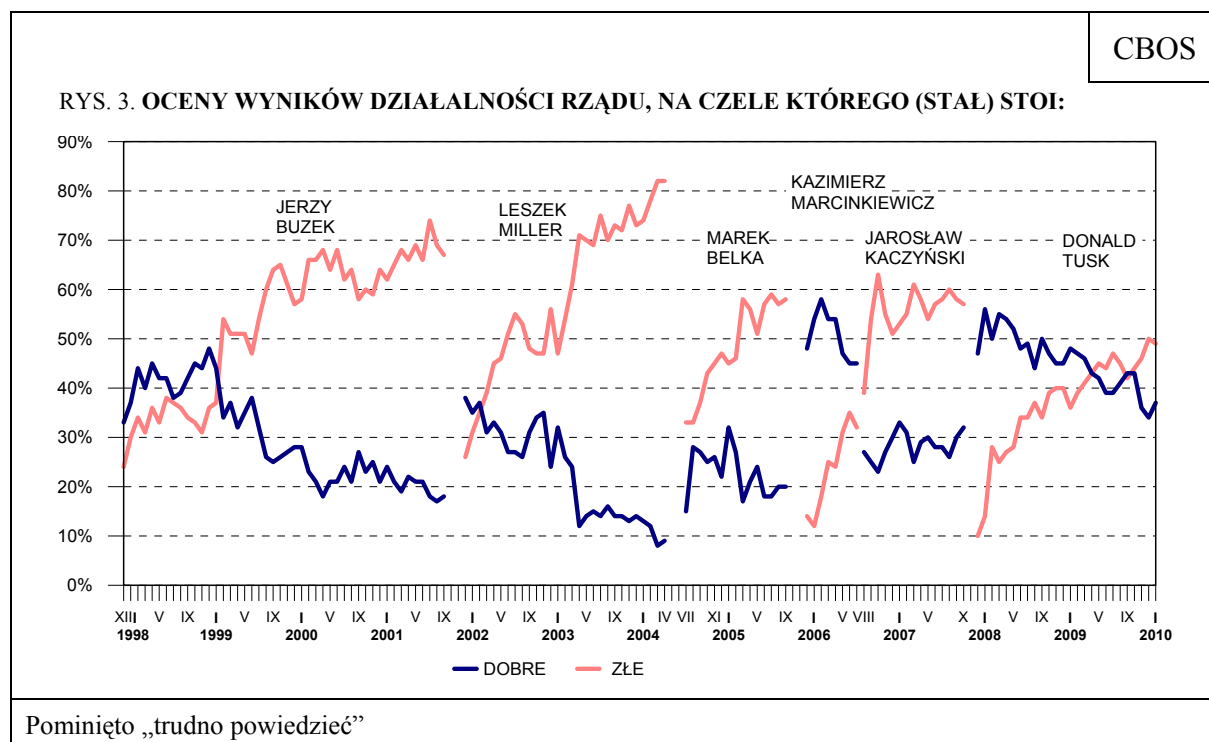


Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2009												2010
	w procentach												
Dobrze	48	47	46	43	42	39	39	41	43	43	36	34	37
Źle	36	39	41	43	45	44	47	45	42	44	46	50	49
Trudno powiedzieć	16	14	13	14	13	17	14	14	15	13	18	16	14

Działalność rządu stosunkowo najlepiej postrzegają ludzie młodzi, mieszkańcy dużych miast, osoby lepiej wykształcone i sytuowane. Najgorsze oceny za swoje poczynania gabinet Donalda Tuska uzyskuje wśród robotników niewykwalifikowanych.

W elektoratach partyjnych zadowolenie z dotychczasowych rezultatów działań obecnej ekipy rządowej wyrażają w większości jedynie zwolennicy PO. Wśród sympatyków SLD i PSL negatywne opinie o efektach pracy rządu są nieco częstsze niż pozytywne, natomiast wśród zadeklarowanych wyborców PiS zdecydowanie dominuje krytycyzm.

Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zainteresowanych udziałem w wyborach parlamentarnych, oraz wśród niezamierzających głosować przeważa krytycyzm w ocenie dotychczasowych efektów pracy rządu.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobrze	źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	89	7	4
SLD*	42	51	7
PSL*	45	48	7
PiS	10	85	5
Niezdecydowani	23	49	28
Niezamierzający głosować	24	56	20

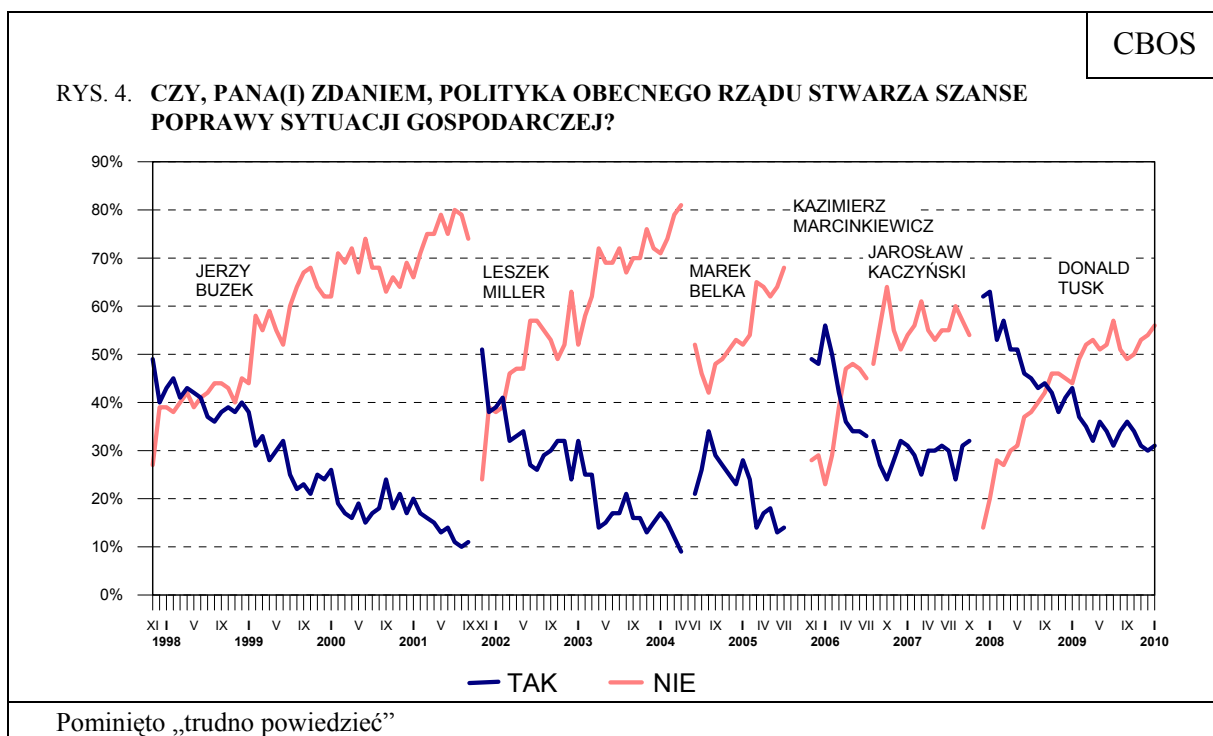
* Dane dotyczące elektoratów PSL i SLD należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie

OCENY POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

Od grudnia nie zmieniły się istotnie opinie o polityce gospodarczej rządu. Pozostają one w przeważającej mierze krytyczne. Ponad połowa badanych (56%) jest zdania, że polityka gabinetu rządowego nie stwarza szans poprawy sytuacji ekonomicznej kraju. Z optymizmem oczekuje efektów jego działań w sferze gospodarki 31% ankietowanych.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2009												2010
	w procentach												
Tak	43	37	35	32	36	34	31	34	36	34	31	30	31
Nie	44	49	52	53	51	52	57	50	49	50	53	54	56
Trudno powiedzieć	13	14	13	15	13	14	12	16	15	16	16	16	13



Sceptycyzm co do efektywności działań obecnego gabinetu w sferze gospodarki przeważa w zdecydowanej większości analizowanych grup społeczno-demograficznych. Nadzieję na poprawę sytuacji gospodarczej wyrażają najczęściej ludzie młodzi, mieszkańcy największych miast i, przede wszystkim, osoby najlepiej sytuowane.

W elektoratach partyjnych tylko zwolennicy PO z optymizmem oczekują efektów polityki gospodarczej rządu Donalda Tuska. Wśród wyborców pozostałych ugrupowań dominuje krytycyzm w ocenach działań rządu w sferze gospodarki.

Wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych oraz wśród biernych politycznie również przeważa sceptycyzm w przewidywaniach dotyczących skutków polityki gospodarczej rządu.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	74	20	6
PSL*	41	54	5
SLD*	29	60	11
PiS	14	80	6
Niezdecydowani	24	52	24
Niezamierzający głosować	18	65	17

* Dane dotyczące elektoratów PSL i SLD należy interpretować ostrożnie ze względu na niewielką ich liczebność w badanej próbie



Rządowi udało się po części odrobić straty wizerunkowe, jakie poniósł w wyniku ujawnienia afery hazardowej oraz zawirowań wokół składu sejmowej komisji śledczej, powołanej do jej wyjaśnienia. W styczniu przybyło pozytywnych opinii o rządzie i, przede wszystkim, o samym premierze. Wydaje się, że obecna poprawa ocen rządu ma z jednej strony charakter korekty notowań ubiegłomiesięcznych – najgorszych z dotychczasowych, z drugiej zaś może być w jakiejś mierze efektem polepszenia się nastrojów społecznych.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		36	34	27	3	1047
Płeć	Mężczyźni	39	33	26	2	493
	Kobiety	33	34	29	3	554
Wiek	18-24 lata	41	23	32	4	143
	25-34	35	30	34	2	203
	35-44	40	30	25	4	155
	45-54	37	38	22	3	185
	55-64	29	41	27	3	180
	65 lat i więcej	34	38	26	2	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	37	33	2	390
	Miasto do 20 tys.	37	21	38	4	135
	20-100 tys.	30	42	27	1	201
	101-500 tys.	45	30	19	6	172
	501 tys. i więcej mieszk.	53	29	17	1	150
Wykształcenie	Podstawowe	25	39	32	5	267
	Zasadnicze zawodowe	30	35	32	3	267
	Średnie	41	31	26	1	355
	Wyższe	50	29	17	3	159
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	33	22	3	92
	Średni personel, technicy	37	40	23		40
	Pracownicy adm.-biurowi	54	24	19	4	57
	Pracownicy usług	39	23	37	1	67
	Robotnicy wykwalifikowani	39	32	28	1	128
	Robotnicy niewykwalifik.	12	41	47		50
	Rolnicy	28	51	21		56
	Pracujący na własny rach.	45	40	15		51
Bierni zawodowo	Renciści	22	40	32	6	84
	Emeryci	34	38	25	3	209
	Uczniowie i studenci	46	22	26	5	101
	Bezrobotni	31	30	34	5	59
	Gospodynie domowe i inni	29	25	39	7	53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	41	40	15	4	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	27	34		85
	sekt. pryw. poza rolnict.	39	29	32	1	246
	prywatnym gosp. rolnym	30	47	22		45
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	27	38	33	2	215
	501-750	23	39	38	1	159
	751-1000	44	31	25	0	192
	1001-1500	45	30	24	2	115
	Powyżej 1500 zł	57	29	14		122
Ocena własnych war. mater.	Złe	24	45	28	3	141
	Średnie	30	37	29	4	476
	Dobre	46	26	26	2	430
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	48	27	6	58
	Raz w tygodniu	34	36	27	3	505
	1-2 razy w miesiącu	38	31	29	1	168
	Kilka razy w roku	38	28	30	4	198
	W ogóle nie uczestniczy	44	32	24	0	119
Poglądy polityczne	Lewica	39	33	25	3	136
	Centrum	39	30	28	2	350
	Prawica	40	45	14	1	339
	Trudno powiedzieć	22	22	49	6	222

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	43	14	1044
Płeć	Mężczyźni	47	43	11	493
	Kobiety	40	43	17	552
Wiek	18-24 lata	51	33	16	143
	25-34	43	40	17	203
	35-44	47	38	15	155
	45-54	41	48	12	183
	55-64	34	51	15	178
	65 lat i więcej	45	45	10	181
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	52	14	390
	Miasto do 20 tys.	45	31	23	134
	20-100 tys.	42	44	14	198
	101-500 tys.	50	36	14	172
	501 tys. i więcej mieszk.	58	35	7	149
Wykształcenie	Podstawowe	35	46	19	268
	Zasadnicze zawodowe	37	50	13	266
	Średnie	48	38	14	351
	Wyższe	56	36	8	159
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	53	42	5	91
	Średni personel, technicy	46	46	9	40
	Pracownicy adm.-biurowi	50	30	19	57
	Pracownicy usług	44	39	17	67
	Robotnicy wykwalifikowani	45	41	15	127
	Robotnicy niewykwalifik.	24	57	19	50
	Rolnicy	35	56	9	56
Pracujący na własny rach.	47	44	9	51	
Bierni zawodowo	Renciści	33	43	24	83
	Emeryci	41	48	10	208
	Uczniowie i studenci	56	27	18	101
	Bezrobotni	37	46	17	59
	Gospodynie domowe i inni	40	43	17	53
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	48	45	7	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	38	16	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	40	16	245
	prywatnym gosp. rolnym	35	51	14	45
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	34	52	14	214
	501-750	33	51	16	158
	751-1000	53	34	14	192
	1001-1500	50	40	10	115
	Powyżej 1500 zł	64	35	1	122
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	51	16	141
	Średnie	36	48	15	474
	Dobre	54	35	12	429
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	64	16	58
	Raz w tygodniu	40	46	14	503
	1-2 razy w miesiącu	49	40	11	167
	Kilka razy w roku	47	35	18	197
	W ogóle nie uczestniczy	52	36	11	119
Poglądy polityczne	Lewica	46	42	12	136
	Centrum	48	41	11	349
	Prawica	44	52	4	338
	Trudno powiedzieć	32	33	35	221

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		37	49	14	1048
Płeć	Mężczyźni	40	49	11	494
	Kobiety	35	49	16	553
Wiek	18-24 lata	44	36	20	143
	25-34	39	46	15	203
	35-44	42	45	13	155
	45-54	37	51	12	184
	55-64	28	59	12	180
	65 lat i więcej	35	52	13	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	56	17	391
	Miasto do 20 tys.	41	43	16	135
	20-100 tys.	37	53	11	199
	101-500 tys.	46	41	13	172
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	51	39	10	150
	Podstawowe	27	54	18	268
	Zasadnicze zawodowe	32	55	13	267
	Średnie	43	44	13	354
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	52	38	10	159
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	53	43	4	91
	Średni personel, technicy	43	48	10	40
	Pracownicy adm.-biurowi	46	31	23	57
	Pracownicy usług	39	47	14	67
	Robotnicy wykwalifikowani	36	53	10	128
	Robotnicy niewykwalifik.	17	66	17	50
Bierni zawodowo	Rolnicy	33	56	12	56
	Pracujący na własny rach.	46	50	4	51
	Renciści	27	57	16	84
	Emeryci	31	55	13	210
	Uczniowie i studenci	45	35	20	101
Pracuje w:	Bezrobotni	38	43	20	59
	Gospodynie domowe i inni	35	39	26	53
	inst. państw., publicznej	43	47	10	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	49	11	85
Dochody na jedną osobę	sekt. pryw. poza rolnict.	41	47	12	245
	prywatnym gosp. rolnym	38	56	6	45
	Do 500 zł	28	55	17	215
	501-750	26	60	14	159
	751-1000	43	41	16	192
Ocena własnych war. mater.	1001-1500	50	42	8	115
	Powyżej 1500 zł	61	38	1	122
	Źłe	24	61	15	141
Udział w prakt. religijnych	Średnie	31	54	16	476
	Dobre	49	39	12	430
	Kilka razy w tygodniu	17	67	16	58
	Raz w tygodniu	36	50	14	505
	1-2 razy w miesiącu	38	49	13	168
Poglądy polityczne	Kilka razy w roku	38	45	16	198
	W ogóle nie uczestniczy	49	42	9	119
	Lewica	39	53	7	136
	Centrum	43	47	11	351
Trudno powiedzieć	Prawica	39	55	7	339
	Trudno powiedzieć	25	40	35	221

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		31	56	13	1050
Płeć	Mężczyźni	35	55	10	496
	Kobiety	28	56	16	554
Wiek	18-24 lata	45	43	13	143
	25-34	29	57	14	203
	35-44	33	54	13	155
	45-54	30	60	10	186
	55-64	22	65	13	180
	65 lat i więcej	31	53	16	183
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	61	16	392
	Miasto do 20 tys.	29	56	15	135
	20-100 tys.	32	57	12	201
	101-500 tys.	35	53	12	172
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	49	41	10	150
	Podstawowe	23	61	16	269
	Zasadnicze zawodowe	24	60	16	267
	Średnie	37	51	12	355
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	42	50	7	160
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	40	54	6	92
	Średni personel, technicy	36	52	12	40
	Pracownicy adm.-biurowi	37	56	7	57
	Pracownicy usług	34	47	19	67
	Robotnicy wykwalifikowani	30	61	8	129
	Robotnicy niewykwalifik.	16	66	18	50
	Rolnicy	22	63	15	56
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	31	59	10	51
	Renciści	20	67	13	84
	Emeryci	30	54	16	211
	Uczniowie i studenci	45	41	14	101
	Bezrobotni	24	60	16	59
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	29	48	23	53
	inst. państw., publicznej	38	57	5	128
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	57	11	85
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	33	54	13	247
Dochody na jedną osobę	23	63	14	45	
	Do 500 zł	23	63	14	215
	501-750	25	63	12	161
	751-1000	31	52	16	192
	1001-1500	40	54	6	115
Ocena własnych war. mater.	Powyżej 1500 zł	55	42	3	122
	Złe	19	69	12	141
	Średnie	25	60	16	478
Udział w prakt. religijnych	Dobre	42	47	11	431
	Kilka razy w tygodniu	18	69	12	58
	Raz w tygodniu	28	58	14	506
	1-2 razy w miesiącu	35	51	13	169
	Kilka razy w roku	31	53	15	198
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	44	48	8	119
	Lewica	37	55	8	136
	Centrum	36	53	11	351
	Prawica	34	58	8	340
	Trudno powiedzieć	16	55	29	223